Helsingfors 18. 11. 1940.

Nuvarande situation beträffande konsumtionsartiklar.

För att förhindra spridning av falska rykten och för att rätta felaktiga antaganden meddelar folkförsörjningsministeriet minutaffärernas personal och övriga personer, vilka komma i beröring med den stora allmänheten, följande uppgifter om situationen beträffande konsumtionsartiklar för närvarande. Dessa uppgifter äro icke i denna form avsedda för tidningspressen.

Näringsfetten.

Av näringsfett förutom lard och stekflott funnos den 1 november i landet följande mängder: smör 1,071,000 kg, råämnen för margarin 2,026,500 kg motsvarande 2,391,000 kg färdigt margarin samt 146,000 kg färdigt margarin, eller således *sammanlagt 3,608,000 kg näringsfett.* Dessutom hade partiaffärerna cirka 600,000 kg ost på lager.

Vid nämnda tidpunkt voro 1,314,000 kg råämnen för margarintillverkningen på väg till landet, varav den 11 dennes 550,000 kg inkommo. Navicert hade beviljats för 500,000 kg margarinfett. Av i utlandet inköpt smör hade då 813,000 kg icke anlänt, och av denna mängd erhålles sannolikt endast 270,000 kg.

Konsumtionen av näringsfett har under den sista tiden i medeltal varit 524,000 kg i veckan. Emedan smörproduktionen för närvarande varit som lägst, ha centralaffärerna endast erhållit 255,000 kg i veckan, så att för förbrukningen har måst användas 269,000 kg importerade näringsfett i veckan.

Emedan i vårt land finnas sammanlagt 3,608,000 kg näringsfett, och då vi sannolikt kunna importera 2,953,000 kg inom den närmaste tiden, kommer man till resultatet, att *enligt nuvarande ransoner till förfogande står näringsfett för c:a 24 veckor,* eller till medlet av april förutsatt, att produktionen nu nått sitt minimum. Om de på väg varande näringsfetten icke inkomma, kan utdelningen av näringsfett med nuvarande ransoner fortgå endast till *början av februari.* Det är möjligt att man under någon av utdelningsperioderna i stället för smör måste delvis dela ut andra näringsfett.

Skoindustrin.

Vårt lands läderindustris *behov av hudar uppgår* till 11.5 milj. kg årligen. Av denna mängd kan under närvarande förhållanden erhållas 7.5 milj. kg, varav 3 milj. kg i avsaknad av utländska hudar åtgår till beredning av sulläder. Läderindustrins årliga *behov av hudar för ovanläder* uppgår till 6.5 milj. kg, varav för närvarande för skoindustrins räkning kan erhållas 3.5 milj. kg.

Då införseln från utlandet är synnerligen osäker, *bör läderförbrukningen nedbringas med 40 %.* Fabrikerna försöka dock tillsvidare fabricera samma parmängd skodon som hittills och detta är möjligt sålunda, att läderförbrukningen minskas genom att man upphör med fabrikationen av alla oekonomiska slag av skodon, till vilka mycket läder åtgår. Fabrikerna försöka utveckla en standartyp, som kunde säljas till enhetspris, men det oaktat komma olika slag av skodon att framställas för undvikande av arbetslöshet inom skobranschen. Med det nuvarande systemet med reglementering av skodonsförbrukningen räcka *lagren av färdiga skoplagg 8—9 månader* och om därtill de i landet befintliga råvarulagren tagas i beaktande, *är tillgången på skodon säkrad för c:a ett år.*

Allmänheten kan i hög grad hjälpa upp situationen genom att *halvsula sina skodon med gummisulor.* Likaså borde *gamla stövelskaft* utnyttjas sålunda att de förses med nya förskor av gummi.

Textilindustrin.

Bomull.

Råbomull har inköpts från olika producentländer till ett halvt års behov. På grund av många slags svårigheter har råbomullspartiets ankomst till vårt land fördröjts. *Genom förkortning av arbetsveckan kommer bomullsindustrin till rätta till årets slut med de i landet befintliga lagren,* och till dess väntas de inköpta råvarupartierna anlända.

Ylle.

I vårt lands yllefabriker finnas råull-lager för c:a 2 1/2 månad. Dessutom anländer till vårt land ännu råull för 3 månaders förbrukning. Därtill kan antagas, att den inhemska fårhushållningen producerar för en månads industriförbrukning, *varför vårt yllebehov är säkerställt till våren 1941.*

Trikå.

Trikåindustrin, vilken som råvaror använder ylle-, bomulls- och konstsilketråd, måste tillgodose sitt trådbehov huvudsakligast med hemma spunnen tråd. Detta kan ordnas i den mån råull och bomull anlända till vårt land. Dessutom kan en eventuell brist för vår trådkonsumtion fyllas med tråd, som vi få köpa genom handelsavtal.

Konstsilke.

Konstsilkeväverierna komma troligen att få det erforderliga råmaterialet från utlandet genom handelsavtal.

Utrikeshandeln.

Finlands utrikeshandel har, i den mån den gällt Östersjön, trots den begränsning kriget framtvingat, fortgått rätt tillfredsställande. Vår handel med Sverige har varit livlig och handeln med Tyskland likaså. Också med Danmark har ett anmärkningsvärt handelsutbyte ägt rum. Vår handel med Sovjetunionen håller just på att komma i gång och uppenbarligen kommer vårt varuutbyte med detta rike att bli mycket större än förut.

Däremot har den transoceana handeln ej kännetecknats av någon bibehållen kontinuitet. Efter erövringen av Norge återstod för oss en enda passage till världshaven, den lilla hamnen i Petsamo, som givetvis aldrig planerats för ett dylikt ändamål. Man började genast ordna Petsamotrafiken och denna trafik har, trots den 500 km långa landsvägsdistansen till den lilla fiskarhamnen, sedan dess i ovärderlig grad underlättat vår utkomst. Varor till hundratals miljoner mk ha utförts denna väg. Importen har dock varit ännu viktigare. Våra talrika fabriker ha denna väg erhållit sina oumbärliga råvaror. De viktigaste industrier, som sålunda fått sina behov tillgodosedda, äro bomulls-, ylle-, läder- och gummiindustrierna. Talrika specialmaskiner, apparater, metaller och kemikalier ha också införts, liksom även socker, margarinfettämnen, ister, späck, kaffe, torkad frukt, te, kryddor o. s. v. Utom denna handel har vi på senaste tid utvecklat våra handelsförbindelser med Italien, Turkiet, Schweiz, m. fl. länder.

Angående importen under senaste tid mån följande nämnas:

Intill den 13 november har från Rådsunionen pr järnväg anlänt 8,079,460 kg vete, 302,750 kg ben-

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO

mjöl och 967,000 kg superfosfat samt sjövägen 4,503,232 kg vete. Då vi ursprungligen från Sovjetunionen inköpt 5,000 ton att införas sjövägen och 10,000 ton, som skulle transporteras pr järnväg, kan fastställas, att dessa mängder numera i stort sett anlänt till landet, ty transporterna ha fortgått.

Också från Argentina har vete och råg i början av november anlänt till vårt land och mera är på väg. Sålunda hade s/s Hogland den 6 dennes med sig 6,450,000 kg vete från Argentina, och s/s Visa den 15 dennes 5,100,000 kg. Ett par båtar äro för närvarande på väg. Också argentinsk råg anländer i dessa dagar till vårt land, bl. a. med s/s Tauria och i november—december lasta bl. a. s/s Hammarland och s/s Kastelholm i Buenos Aires. S/s Olofsborg är på väg från New York med 6.5 milj. kg råg och vete. M/s Bore X anlände den 11 dennes till Petsamo medförande 4,024,000 kg varor, däribland brännolja, kokosfett, sojaolja, lard, ull, stålvajrar samt torkad frukt för Röda Korset.

Salt.

År 1937 importerades till vårt land 118,302,000 kg salt, år 1938 117,263,000 kg och år 1939 130,335,000 kg. I dessa siffror ingå även för industrins behov erforderlig mängd salt. Den 8 november detta år fanns i centralaffärernas lager 7,324,000 kg salt, i de centralaffärerna underlydande affärerna 27,000,000 kg och på väg till vårt land 9,425,000 kg. Sedan dess har till vårt land ytterligare anlänt stora kvantiteter salt, varför vi i detta nu ha c:a 50,000,000 kg, vilken mängd räcker till instundande augusti. Industrin innehar egna saltförråd, vilka icke ingå i ovannämnda tal. I dessa dagar har vidare såväl från Rådsunionen som Tyskland beställts stora mängder salt, varför saltttillförseln är säkrad för en längre tid.

Frukt.

Frukt från utlandet anländer fortfarande. Var och en av vårt lands invånare kan erhålla 1 kg och barn ytterligare 1 kg. Distributionen sker i den mån frukten anländer och åtminstone ända till februari. De äppel som först anlände till vårt land, kommo från Danmark och voro av mindre god kvalitet, varför de kunde säljas till 20 mk pr kg. De senare anlända äro från Italien och av bättre kvalitet, varför — framför allt på grund av den långa transporten betingade kostnader — deras pris fastställts till 25 mk pr kg.

Te.

Vårt lands telager omfattar för närvarande c:a 50,000 kg, vilken mängd med reglementerad förbrukning räcker ända till september nästa år.

Tvättmedelsindustrin.

På uppmaning av folkförsörjningsministeriet experimentera vårt lands tvålfabriker för närvarande med fabrikation av tvålsurrogat. Experimenten ha lett till gynnsamma resultat och det är troligt, att ännu detta år i butikerna kunna erhållas tvålsurrogat, som speciellt lämpa sig för tvätt av kläder och diskning av kärl.

Priset på fodercellulosa.

Fodercellulosa är en särskilt till foder beredd cellulosa, vars tillverkningskostnader bli avsevärt högre än för vanlig cellulosa. Dess försäljningspris i fabriken borde vara c:a 2: 45 mk pr kg, men emedan vid tillverkning av fodercellulosa också erhålles sprit, som Oy Alkoholiliike Ab förbundit sig att inlösa av landets cellulosafabriker för ett högre pris än det normala, har försäljningspriset för lufttorkad fodercellulosa fritt på fabrik kunnat sänkas från nämnda 2: 45 mk till 1: 60 mk pr kg. Till detta pris kommer ytterligare järnvägsfrakt samt parti- och minutaffärernas skäliga kostnader. Sålunda har priset för riven, säckad, lufttorkad fodercellulosa kunnat sättas till 1: 90 mk per kg fritt järnvägsvagn på mottagningsstation.

Löksituationen.

För närvarande finnes tämligen sparsamt inhemsk lök. Däremot kommer från Ungern att importeras i handelsfördraget förutsatta 750 ton, och från Holland torde ytterligare 400—500 ton kunna inköpas. Knappheten blir sålunda tillfällig, och situationen lättar sannolikt redan i december.

„Päreke".

Enso-Gutzeit-Tornator Oy. ha börjat tillverka ett surrogat för pärtor, vilket erhållit namnet „Päreke". Detsamma har uppfunnits av chefen för tekniska högskolans kemiska labotatorium, dr R. V. Stigell, och det är förfärdigat av specialcellulosa. „Päreke" ribborna äro 75 cm långa, och en sådan brinner 20—30 minuter. Priset är 13 mk per 100 st.

Sill.

Importsvårigheter av alla slag ha i hög grad försvårat silltillförseln. Då därtill sillfisket på grund av kriget minskats, medan samtidigt i synnerhet efterfrågan på norsk sill i hög grad stigit, är silltillgången relativt liten. Från Danmark och Norge har erbjudits oss huvudsakligen överårig sill, och mindre partier därav ha redan anlänt. Huvuddelen av dessa partier ha dock stannat i Lapplands län för att förbrukas där. I samband med de underhandlingar om handelsfördrag med Norge, som inom kort vidtaga, kommer från finsk sida att framställas yrkande på att erhålla också olika fiskprodukter, såsom sill och klippfisk. Resultatet av underhandlingarna meddelas i sinom tid offentligheten.

Vecka för huslig ekonomi.

I folkförsörjningsministeriet hölls den 9 dennes ett möte, vid vilket landets merkantila centralorganisationer och rådgivningsorganisationerna för huslig ekonomi voro representerade. Vid mötet beslöts, att *under tiden 8—14 december skulle* hållas *en speciell vecka för huslig ekonomi.* Under denna vecka poängteras på allt sätt vikten av de enskilda hushållens anpassning efter nuvarande förhållanden. För detta ändamål komma ovannämnda organisationer att vända sig till livsmedels-, hushålls-, beklädnads- och skoaffärerna samt järn-, kemikalie- och pappersaffärerna med anhållan om att dessa under nämnda vecka skulle anordna skyltningen i sina skådefönster på ett sätt, som svarar mot veckans lösen.

Medborgare! Sprid bland allmänheten rätta uppgifter om konsumtionsförnödenhetsläget.

Helsingfors 1940. Statsrådets tryckeri.